

**аМіністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w
Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)**

**Луцьк
2024**

УДК 911.3:30/33(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 24 жовтня 2024 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

С 90 **Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів** : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8–9 лист. 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. 284 с.

ISBN 978-617-8279-35-6

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на IX Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617- 8279-35-6

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2024
© Колектив авторів, 2024

менше 5,0 %. Причому слід зазначити, що прифронтові регіони та області, територія яких повністю або частково окупована російською федерацією, у 2023 р. порівняно з 2022 р. значно зменшили обсяги експорту. Зокрема, частка Луганської області в експорті товарів знизилася до 0,0 % через її майже повну окупацію росією, а частка Херсонської та Донецької областей становить відповідно 0,1 і 0,6 % (табл. 1).

Щодо імпорту товарів, то загалом по Україні у 2023 р. він збільшився на 15 % порівняно з 2022 р. У регіональному розрізі майже половина всього імпорту товарів припадає на м. Київ (44 % від загального імпорту товарів).

Усі інші області України значно відстають від м. Києва за цим показником. Лише у Львівській, Київській та Дніпропетровській областях частка імпорту товарів у загальних обсягах імпорту перевищує 5,0 %. В інших областях України цей показник коливається від 0,4 % (Кіровоградська та Чернігівська області) до 4,1 % у Волинській області (табл. 1). Щодо Луганської області, через тимчасову окупацію на її території імпорتنі операції теж практично не здійснюються.

Отже, в Україні існують значні регіональні відмінності в обсягах зовнішньої торгівлі товарами. Лідером за експортом та імпортом товарів є м. Київ.

Список використаних джерел: 1. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/zd/oet/arh_oet2023_u.html

УДК 911.3:339.5(477+498)

Лажнік Володимир

lazhnik-vi@ukr.net

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ДИНАМІКА ТА СУЧАСНИЙ СТАН ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РУМУНІЄЮ

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку в умовах російської військової агресії й складної геополітичної ситуації Україна змушена відстоювати свою територіальну цілісність і цивілізаційну суб'єктність. Важливого значення нині набуває значимість і відкритість торгівлі між Україною та країнами-членами ЄС [3]. Стратегія національної стійкості України потребує розширення зовнішньоторговельного співробітництва з країнами-членами Європейського Союзу, які активно підтримують Україну й надають їй різноманітну допомогу в умовах широкомасштабної російської військової агресії. Серед них важливою для України є Республіка Румунія – безпосередній сусід та стратегічно важливий торговельний партнер, з яким Україна має тривалі зовнішньоторговельні відносини. Регіони України налагодили стійкі торговельні зв'язки з торговельними компаніями й партнерами в Румунії. Тому актуальним завданням є здійснення аналізу динаміки та сучасного стану товарної торгівлі між Україною та Румунією.

Динаміка та інтенсивність торговельно-економічних зв'язків України з Румунією з початку XXI ст. до сьогодні була нестабільною через геополітичні, соціально-економічні, історичні й географічні передумови та фактори. Незважаючи на позитивну динаміку в двосторонніх торговельних зв'язках між Україною та Румунією, спостерігається помітна асиметрія та нестабільність. Якщо Румунія для України є одним із головних торговельних партнерів, то Україна в румунській зовнішній торгівлі не відноситься до провідних країн, адже зовнішня торгівля Румунії зорієнтована на ЄС та економічно

розвинені країни світу. Якщо в 2017 р. частка Румунії в загальному товарообороті України з країнами світу становила 1,4 %, а в передвоєнному 2021 р. – 1,7 %, то в 2023 р. Румунія стала одним із найбільших торговельних партнерів України серед країн світу (із питомою вагою 5,3 % від загального обсягу товарообороту). Перед початком російського широкомасштабного вторгнення частка Румунії у 2021 р. в географічній структурі експорту українських товарів до країн світу становила 2,2 %, а в 2023 р. вона різко зросла до 10,4 % й Румунія зайняла друге місце серед країн світу після Польщі. Водночас частка Румунії в географічній структурі імпорту товарів залишається ще невеликою (у 2021 р. – 1,1 %, а в 2023 р. – 2,5 %). У 2023 р. Румунія за обсягами імпорту товарів до України займала 12-те місце серед країн світу та 8-ме місце серед країн-членів ЄС (4,8 % від обсягів імпорту України з ЄС) [1].

Проведений аналіз зовнішньоторговельних зв'язків між Україною й Румунією з початку XXI ст. до сьогодні показав, що зовнішньоторговельний оборот товарної торгівлі постійно збільшувався до світової економічної кризи 2008–2009 рр. Після спаду в період світової економічної кризи загальні обсяги зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Румунією збільшувалися в 2010 і 2011 р., а потім у 2012–2015 рр. зменшилися до 888,15 млн дол. США у 2015 р. [1]. В наступні роки, незважаючи на незавершеність процесів реформування української економіки, її кризовий стан, спричинений політичною нестабільністю, анексією Криму, початком військових дій на Сході України, пандемією коронавірусу та широкомасштабною російською агресією в лютому 2022 р., товарооборот між обома країнами нарощувався до 2022 р., досягнувши в 2022 р. 5359,1 млн дол. США (рис. 1). Такі обсяги товарообороту є найбільшими показниками за всі роки українсько-румунського торговельного співробітництва. Це свідчить про активізацію українсько-румунських торговельних відносин, започатковану реалізацією положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та домінуванням торгівлі товарами у торговельного обороті України з Румунією.

Отже, протягом 2011–2023 рр. динаміка двосторонньої зовнішньої торгівлі між обома країнами була нестійкою із загальною тенденцією до збільшення обсягів товарної торгівлі. Її тренд можна описати поліноміальною моделлю четвертої степені при досить високому коефіцієнті детермінації ($R^2 = 0,91$) (рис. 1).

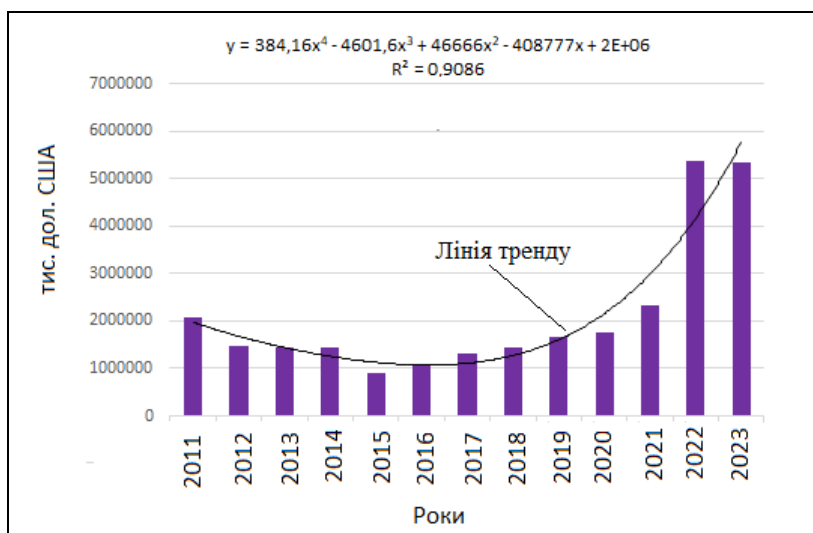

Рис. 1. Динаміка товарообороту між Україною та Румунією в 2011–2023 рр.

У двосторонній торгівлі товарами за результатами 2023 р. обсяг експорту українських товарів до Румунії склав 3764,9 млн дол. США, хоча дещо зменшився на 2,4 %, порівняно з 2022 р. За даними Державної служби статистики України, у першому півріччі 2024 р. обсяги експорту українських товарів до Румунії зменшилися на 49,2 %

відносно аналогічного періоду 2023 р. Таке зменшення обсягів експорту товарів пов'язане з переорієнтацією шляхів морської торгівлі на глибоководні чорноморські порти України.

Товарна структура експорту українських товарів до Румунії в останні роки зазнала помітних змін. Зокрема, в 2023 р. відносно 2022 р. відбулося збільшення експорту по деяких товарних позиціях. Особливо зросли обсяги постачання таких товарів, як жири та олії рослинного походження (на 16 %), засоби наземного транспорту крім залізничного (на 10 %), реактори ядерні, котли, машини (на 29,7 %), органічні хімічні сполуки (в 3,9 раза), маса з деревини (в 5 разів), мідь і вироби з неї (в 7 разів) та ін. Проте окремо слід відзначити значне зменшення в 2023 р. обсягів експорту в Румунію таких важливих товарів, як зернові культури (-15,9 % відносно 2022 р.), чорні метали (на 41,2 %), електричні машини (на 41,8 %) [2].

Рис. 2. Товарна структура експорту товарів із України в Румунію в 2023 р.

У товарній структурі українського експорту до Румунії в 2023 р. переважали все ж таки зернові культури (27,7 % від усього обсягу товарного експорту в Румунію), жири та олії тваринного або рослинного походження (26,6 %), насіння та плоди олійних культур (11 %), руди, шлаки та зола (4,1 %), чорні метали (3,7 %) та інші товари (рис. 2). Загалом у структурі експортних поставок з України до Румунії домінують товари з невисокою доданою вартістю.

В останні роки динаміка імпорту румунських товарів до України мала тенденцію до зростання. Її тренд протягом 2011–2023 рр. можна також описати поліноміальною моделлю четвертої степені при досить високому коефіцієнті детермінації ($R^2 = 0,90$). Якщо в 2015 р. загальний обсяг імпорту товарів із Румунії до України становив 318,2 млн дол. США, то у 2023 р. він досяг 1566,9 млн дол. США, що майже в 5 разів більше та на 4,2 % більше, ніж у 2022 р. Водночас, товарна структура імпорту України в умовах військового стану суттєво змінилася відносно попередніх років. У 2023 р. найбільшу частку румунського імпорту до України склали технологічні товари з високою доданою вартістю і високим рівнем диверсифікованості. Основними товарами, що імпортувалися з Румунії до України у 2023 р., були [4]: палива мінеральні, нафта й продукти її перегонки (36,6 % від усього обсягу імпорту румунських товарів в Україну), товари різного призначення (22,3 %), засоби наземного транспорту крім залізничного (7,1 %), чорні метали (4,0 %), електричні машини (4,0 %), пластмаси й полімерні матеріали (3,3 %), реактори ядерні, котли, машини (3,1 %) та інші товари (рис. 3).

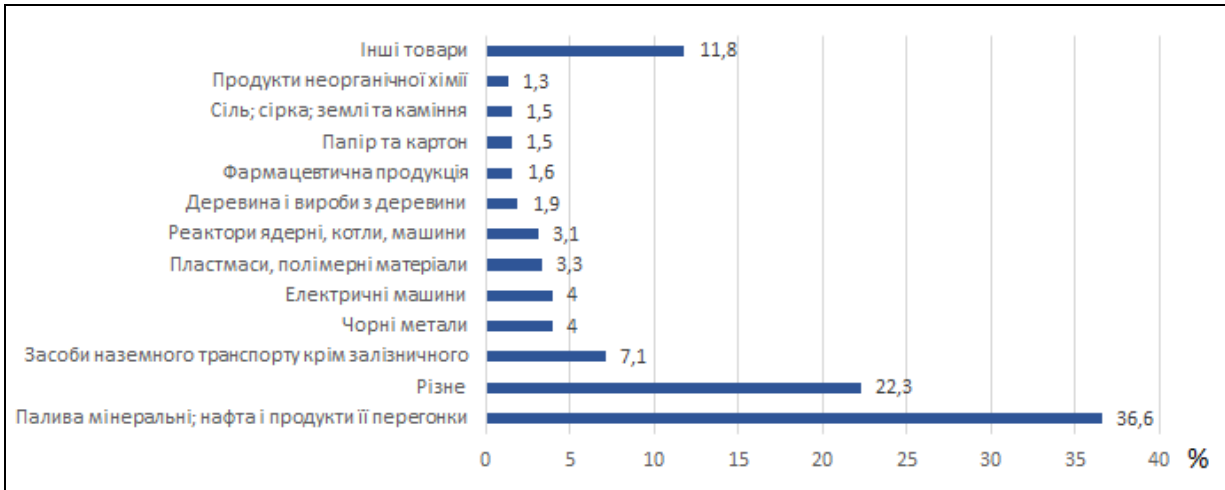

Рис. 3. Товарна структура імпорту румунських товарів в Україну в 2023 р.

Помітною рисою товарних експортно-імпортних операцій між обома країнами у 2011–2023 рр. було те, що зберігалось від'ємне сальдо для України у двосторонній торгівлі товарами після світової економічної кризи тільки в 2011–2014 рр. Найгірша ситуація за досліджуваний період склалася у 2012 р., коли воно досягло -378,2 млн дол. США. У наступні роки воно було нестабільним, проте позитивним для України й у 2021 р. досягло максимального показника в 747,0 млн дол. США. В умовах російського широкомасштабного вторгнення позитивне сальдо зменшувалося й у 2023 р. становило 219,8 млн дол. США [4]. Це відбулося через деяке зменшення обсягів експорту при збільшенні темпів росту імпорту (особливо товарів воєнного призначення), що стало загальною тенденцією зовнішньої торгівлі України в умовах російської військової агресії.

У географічній структурі зовнішньої торгівлі товарами між регіонами України та Румунією наявна значна просторова диференціація й велика варіативність у величинах торговельного товарообороту, експорту та імпорту товарів [4]. Диспропорції розвитку українсько-румунського міжрегіонального співробітництва відображаються в помітній асиметрії параметрів зовнішньоекономічної діяльності в економічному співробітництві обох країн. Це проявляється, передусім, у залученні до торговельного обміну товарами переважно високорозвинених в економічному відношенні регіонів України, низькій інвестиційній активності, неефективній структурі експорту українських регіонів, а також російською окупацією південних і східних регіонів України. Тому міждержавна торгівля товарами в розрізі регіонів України потребує окремого детального розгляду.

Румунія є найбільшим торговельним партнером для високорозвинених регіонів України, тоді як в інших регіонах спостерігається значно нижчий рівень торговельного співробітництва з румунськими партнерами. Так, найбільший обсяг товарного торговельного обороту припадає на м. Київ (у 2023 р. 2328,0 млн дол. США). Дещо менші обсяги товарообороту з Румунією мали Дніпропетровська, Одеська, Львівська, Полтавська, Вінницька, Київська та Волинська області. Найменші обсяги торговельного обороту товарами з Румунією у 2023 р. мали Херсонська (0,9 млн дол. США), Донецька (1,34 млн дол. США) області, а Луганська область через тимчасову російську окупацію її території експортні операції до Румунії практично не здійснювала. Регіональна структура українського експорту до Румунії також дуже диференційована. Лідерами серед українських регіонів у 2023 р. були: м. Київ (1586 млн дол. США), Дніпропетровська, Одеська, Полтавська, Миколаївська, Вінницька, Черкаська та Київська області. Найбільші обсяги імпорту румунських товарів у 2023 р. надійшли в м. Київ, Львівську, Волинську, Чернівецьку, Одеську, Дніпропетровську та

Закарпатську області. Водночас Херсонська, Луганська та Донецька області отримали незначні обсяги румунських товарів через російську окупацію цих регіонів.

У товарній торгівлі регіонів України з Румунією наявна значна просторова асиметрія, оскільки Румунія не має значної залежності від торгівлі з Україною через її зовнішньоторговельну орієнтацію на країни ЄС та високорозвинуті держави світу. Непропорційність товарообміну в співробітництві між українськими областями та румунськими регіонами знижує рівень реалізації економічного потенціалу багатьох українських регіонів і створює низку проблем, пов'язаних з ефективністю використання наявних природних, виробничих і трудових ресурсів. Водночас Україна в умовах військової російської агресії має сильну експортну залежність від постачання товарів на румунський ринок, що зумовило переміщення Румунії на 2-гу позицію серед країн, куди нині експортуються українські товари. Тому Україна зацікавлена у збільшенні обсягів зовнішньоторговельних зв'язків із Румунією, у тому числі й на регіональному рівні [4].

Оскільки в Україні економічна ситуація помітно ускладнилася в останні роки, то одним із шляхів її покращення може стати координація дій України та Румунії щодо диверсифікації товарних поставок. Доцільною є активізація міжрегіональних зв'язків й економічна кооперація компаній та підприємств обох країн, що зумовить збільшення обсягів зовнішньоторговельних потоків, а також активне використання можливостей міжрегіонального співробітництва, спираючись на економічний і природно-ресурсний потенціали регіонів обох держав.

Список використаних джерел: 1. Зовнішньоекономічна діяльність. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> 2. Країни за товарною структурою зовнішньої торгівлі. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/index.html> 3. Маруняк Є. О., Лажнік В. Й., Пугач С. О. Просторова диференціація товарної торгівлі України з країнами ЄС. *Укр. геогр. журн.* 2023. № 2. С. 13–24. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2023.02.013>. 4. Торговельно-економічне співробітництво. *Посольство України в Румунії*. URL: <https://romania.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/202-torgovelyno-jekonomichne-spivrobotnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-rumunijeju>

УДК 911.3:796(477)

Бойко Костянтин, Ключко Людмила

ха13278050@student.karazin.ua; ludmila.klychko@karazin.ua

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

ПРОСТОРОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВETERАНСЬКОГО СПОРТУ В УКРАЇНІ

Ветеранський спорт – це спеціалізований напрям фізичної активності, що призначений для людей, які завершили військову службу або мають досвід участі в бойових діях, він є одним з складників адаптації ветеранів у мирному житті [1]. Він включає різні види спорту, адаптовані до фізичних можливостей і потреб ветеранів, і слугує не лише засобом підтримки фізичної форми, а й є потужним інструментом психологічної реабілітації та соціальної інтеграції. Завдяки заняттям спортом ветерани отримують можливість повернутися до активного життя, зміцнити здоров'я, подолати психологічні травми та побудувати нові соціальні зв'язки. Ветеранський спорт також сприяє підвищенню рівня громадської підтримки та уваги до потреб колишніх

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ РЕГІОНІВ

<i>Гукалова Ірина</i>	Нові імпульси в динаміці соціально-географічних досліджень в Україні	3
<i>Бейдик Олександр, Гладкий Олександр</i>	Видатні теоретики національної суспільної географії	6
<i>Підгрушний Григорій, Підгрушна Олена</i>	Семіотика міського простору та її трансформація в умовах війни	9
<i>Бейдик Олександр</i>	Хоку-регіони як елемент розвитку теорії суспільної географії	10
<i>Влах Мирослава</i>	Модернізація поняттєво-термінної системи «геопросторовий розвиток»	12
<i>Грицевич Володимир</i>	Функціональна взаємозумовленість земельної та рослинницької геосфер у математичній географії	15
<i>Нємець Олексій</i>	Креативна економіка в аспекті суспільно-географічних досліджень	17
<i>Поручинський Володимир</i>	Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес	19
<i>Колосов Сергій</i>	Особливості суспільно-географічного дослідження експортного потенціалу України	21
<i>Лимар Олександр</i>	Підходи до оцінки інтегрального потенціалу території	24
<i>Кузишин Андрій, Кварцяний Святослав</i>	Практика «розумного скорочення» як варіант розвитку та зростання добробуту населення сільських територій України	26
<i>Слащук Андрій, Киричук Ольга</i>	Деякі історико-географічні дослідження розвитку рівненських повітів Волинського воєводства в 1919–1939 рр.	29

ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНІВ

<i>Гудзеляк Ірина</i>	Географія дипломатичної служби України	32
<i>Дронова Олена, Драгоміров Вадим</i>	Сутність, особливості розвитку та сучасний стан старопромислових регіонів України	33
<i>Ріпа Владислав, Філоненко Ірина</i>	Сепаратизм у країнах Південного Кавказу	36
<i>Горовий Ростислав</i>	Дослідження агломераційних ефектів на півдні Львівської області: перспективи конурбації Підгірське тримістя	39
<i>Бедрій Єлизавета, Ключко Людмила</i>	Етапи урбіциду Вовчанська: хроніка руйнування міського середовища	41
<i>Гусєва Наталія, Ткаченко Леонід</i>	Сільські території Харківської області в умовах війни	43
<i>Погребський Тарас</i>	Суспільно-географічні особливості реалізації greenfield-проектів в Україні	46

Пасько Володимир	Роль індустріальних парків у релокації підприємств України: регіональний вимір	48
Поплавська Інна, Похила Юрій, Мінський Владислав Овчаренко Гліб	Функціональність соціальної сфери областей Подільського регіону	50
	Територіальна ідентичність населення Слобожанщини: важливість її вивчення та розуміння в умовах сьогодення	52
Слащук Андрій, Качаровський Роман, Семенюк Аліна Гавріков Артем	Демографічна ситуація в Рокитнівській ТГ Рівненської області: сучасний стан та перспективи розвитку	53
	Цінова політика реалізації сільськогосподарської продукції як фактор впливу на продовольчу безпеку України	56
Волков Денис, Ключко Людмила Кобилін Павло	Вплив війни на стан молочної галузі Харківської області	58
	Територіальні особливості вирощування соняшнику в Україні	62
Сосницька Ярослава	Зернове господарство Рівненської області	64
Жаронкін Валентин	Від медійного дискурсу до просторового аналізу: методологічні підходи до вивчення міграції українських ромів в ЄС у 2022–2024 роках	66
Буданов Володимир	Особливості суспільно-географічної освіти за кордоном	67
Ключко Людмила	Досвід кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства імені Костянтина Немця з реалізації міжнародних програм	70
Потапова Алла, Порва Наталія	Освітній активізм Волинської області	73

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК І ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Палеха Юрій	Просторовий розвиток українсько-польського транскордонного регіону у контексті інтеграції України в європейський планувальний простір	75
Борщ Павло, Гнатюк Олексій Сержан Володимир	Концепція м'якого міста та можливості для її застосування в Україні	78
	Суспільно-географічне дослідження резильєнтності міста: формування комплексу індикаторів	80
Безрук Віктор, Костріков Сергій	Інтеграція принципів європейського баухаузу у відновлення сталості урбогеосистеми мегаполісу через відбудову житлової інфраструктури в умовах післявоєнної реконструкції	82
Кравченко Катерина	Структурно-інформаційна модель міської агломерації (на прикладі Харківської агломерації)	85
Кравченко Катерина, Перепелиця Валерій, Родіонов Віктор	Дослідження міських агломерацій: міждисциплінарний підхід	88

Сегіда Катерина, Чехов Сергій	Потенціал застосування інструментів мережевого аналізу для оптимізації просторової структури системи споруд цивільного захисту населення м. Харкова	91
Кравченко Катерина, Шпак Євген, Хабусєв Євген Нікон Ольга, Пугач Сергій Трусій Оксана, Кириченко Богдан Барановський Микола	Роль високошвидкісної залізниці у формуванні та розвитку міських агломерацій Китаю	96
	Особливості терміну «перцепція» та доцільність його використання в регіональних дослідженнях ..	99
	Порівняння планувальних рішень генеральних планів населених пунктів	102
	Податкоспроможність територіальних громад прикордонних регіонів України: кейс Чернігівської області	105
Маковецька Лариса	Бюджетна діяльність як механізм забезпечення та реалізації місцевого соціально-економічного розвитку Боратинської територіальної громади	108
Шабашова Людмила	Відновлення зв'язків як невід'ємного складника добробуту населення	110
Фесюк Василь	Теоретичні засади екологічної безпеки міст	111
Карпюк Зоя	Природоохоронний аспект у довгострокових планах розвитку територіальних громад	114
Банах Уляна	Вплив переривчастості велосипедної інфраструктури на всіх користувачів вулиці (на прикладі магістральної вулиці міського значення просп. Чорновола у Львові)	116

РЕГІОНАЛЬНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Нестерчук Олександр, Кандиба Юрій	Геополітична стратегія Європейського Союзу в умовах російської воєнної агресії проти України	120
Червонна Анастасія, Гнатюк Олексій Телешман Віктор, Ляпич Марія	Сучасна трансформація фронтірної ідентичності північно-східних регіонів України	122
	Виклики та особливості (після)воєнного відновлення інфраструктури Бучанської міської територіальної громади	123
Доценко Інна, Дронова Олена Криволапов Валерій	Аналіз перешкод активному дитячому дозвіллю у міському просторі	125
	Людський капітал регіонів України: можливості вивчення з позиції суспільної географії	128
Провотар Наталія, Сторожик Дарина	Моделі міграційної поведінки жінок в умовах війни	130
Перевозник Анастасія, Мандрик Ірина Гаєрікова Ірина	Європа в контексті міжнародних міграційних процесів	132
	Прогнози чисельності населення України: порівняльний аналіз	135
Боднарюк Олександр	Зовнішня міграція населення України: оцінка масштабів і наслідків	137

Думнов Олександр	Особливості ринку праці в умовах війни: динаміка у галузі туризму	139
Слащук Андрій, Лівик Мар'яна	Загальна характеристика етногеографічного положення Волинської області у міжвоєнний період (1919–1939 рр.)	140
Решетняк Вячеслав, Маляренко Костянтин Мандрик Ірина	Соціально-економічна нерівність в аспекті суспільно-географічних досліджень	143
Лажнік Володимир	Регіональні особливості зовнішньої торгівлі товарами України	144
Лажнік Володимир	Динаміка та сучасний стан зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Румунією	146
Бойко Костянтин, Ключко Людмила	Просторові аспекти розвитку ветеранського спорту в Україні	150

ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ТА РЕСУРСИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Khilchevskiy Valentyn, Hou Jingyao, Zabokrytska Myroslava Фесюк Василь, Василюк Артем	Hydrographic Conditions and Transformations in the Territory of China	153
Войтків Петро, Іванов Євген, Лунь Ольга Полянський Сергій, Стельмах Валентина, Качаровський Роман, Романюк Дарія	Сучасний стан функціонування та заходи підвищення екологічної безпеки осушувальних систем Луківської територіальної громади	156
Войтків Петро, Іванов Євген, Лунь Ольга Полянський Сергій, Стельмах Валентина, Качаровський Роман, Романюк Дарія	Водогосподарське землекористування в межах Мурованської територіальної громади Львівської області	157
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Вплив Хрінницького гідровузла на екологію прилеглої території	160
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Антропогенний вплив на руслові процеси	162
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Антропогенні зміни ландшафтів при розорюванні	165
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Літосферні порушення, пов'язані з видобутком корисних копалин	167
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Стан систем централізованого водопостачання населення українських міст	169
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Практичні аспекти визначення вітроенергетичного потенціалу території	171
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Вплив метеорологічних величин на тепловий комфорт у житлових приміщеннях	175
Семенюк Роман, Потапова Алла	Природно-ресурсний потенціал як один із ключових факторів розвитку Берестечківської територіальної громади	177

<i>Ігнатишин Василь, Іжак Тібор, Ігнатишин Адальберт, Молнар Д Стефан, Рац Адальберт Логвинчук Олександр</i>	Вплив геологічних факторів на низькочастотний спектр електромагнітної емісії та екологічний стан сейсмонебезпечного регіону Особливості формування та стан водних об'єктів Сарненщини	180 182
--	---	------------

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ

<i>Смирнов Ігор, Любіцева Ольга, Гринюк Діана Безуглий Віталій, Клименко Ксенія Король Олександр, Круль Галина</i>	Музеї лемківської культури як чинники розвитку українсько-польських туристичних зв'язків Особливості розвитку геотуризму у Польщі та досвід для України	184 189
<i>Москаленко Антон</i>	Природно-рекреаційні ресурси як драйвери розвитку стійкого туризму в Україні: перспективи та виклики	195
<i>Гринюк Юрій, Брилінський Сергій, Підховна Світлана Ільїна Ольга</i>	Старовинні парки як вагомий чинник розвитку туризму на Тернопіллі Сапропелеві лікувальні ресурси Північно-Західного регіону України	198 200
<i>Стешенко Леся, Кавара Вікторія Перепелиця Євген, Телебєнєва Євгенія Смик Оксана</i>	Peculiarities of Museum Gamification Зелені зони: поняття, види, функції та значення як складника міського простору	202 203
<i>Семенюк Ольга, Лисюк Тетяна</i>	Інклюзивний туризм: особливості та перспективи розвитку	206
<i>Слащук Андрій, Карпюк Зоя, Качаровський Роман, Семенюк Роман Мельник Надія, Єрко Ірина, Качаровський Роман</i>	Цифрові технології як каталізатор інновацій у туризмі: від маркетингу до управління досвідом клієнтів	208
	Можливості рекреаційного потенціалу історико-культурної спадщини (на прикладі Берестечківської ТГ Волинської області) «Мистецький дворик філармонії» – новітня туристична атракція міста Луцька	212 214

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

<i>Довгань Наталія</i>	Міждисциплінарний підхід до боротьби зі зміною клімату: важливість популяризації знань	217
<i>Ткачук Надія</i>	Підготовка майбутніх учителів географії до викладання інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»	219

Потапова Алла	Застосування інноваційних технологій при вивченні економічних освітніх компонентів	221
Потапова Алла, Сокол Святослав Маковецька Лариса, Кутецька Вероніка Поручинська Ірина, Ревуцький Андрій Дацька Софія, Сосницька Ярослава Новосад Оксана, Лехкобит Катерина Поручинська Ірина	Практичний аспект впровадження інформаційних технологій на уроках географії	224
Маковецька Лариса	Особливості використання інтерактивних симуляцій у шкільній географічній освіті	226
Гаврилко Остап, Сосницька Ярослава Поручинський Володимир, Куцевич Артур Дубич Богдан, Потапова Алла Ткачук Надія, Гарасимяк Лідія	Використання інтерактивних освітніх технологій у сучасній школі	228
Поручинська Ірина, Нікітюк Катерина	Переваги та недоліки використання інформаційних технологій в освітньому процесі	229
Онуфрійчук Сергій, Мельнійчук Михайло Гіс Діана, Гринюк Олег Поручинська Ірина, Буднік Віра, Корнійчук Ірина Ступницька Марія, Ткачук Надія	Використання інформаційних технологій на уроках фінансової грамотності	231
Сільченко Юлія, Зарубіна Антоніна	Квест як інтерактивна форма навчальної діяльності	233
М'якота Богдан, Сосницька Ярослава Мандрик Ірина, Мілінчук Вікторія Патійчук Віктор, Маковецька Лариса, Ціпошук Софія Оксенчук Андрій, Мандрик Ірина	Педагогічні умови інтерактивного навчання географії у закладах загальної середньої освіти ...	234
	Особливості організації уроків географії в умовах дистанційного навчання	237
	Використання сервісу Google Classroom в умовах дистанційного навчання	238
	Використання ChatGPT на уроках географії	240
	Використання Google Earth як допоміжного засобу для формування компетентнісно орієнтованих завдань у 6 класі на уроках географії	241
	Психологічні особливості сприйняття комп'ютерних технологій та онлайн навчання учнями базової школи	243
	Формування фінансової компетентності в загальноосвітніх закладах	244
	Значимість процесу гейміфікації в процесі навчання географії	247
	Алгоритм проведення уроку географії в умовах дистанційного навчання	250
	Роль проєктної діяльності у формуванні пізнавальної самостійності учнів при вивченні географії	251
	Кейс-метод у формуванні системи знань про механічний рух населення в шкільному курсі географії	252
	особливості впровадження STEM-освіти на уроках географії	256
	Місце та значення екскурсій у шкільному курсі географії України	256
	Класифікація навчальних екскурсій із географії	259
	Екскурсії як один з основних методів краєзнавчого принципу навчання в закладах загальної середньої освіти (на прикладі Дубечненської територіальної громади)	263

Кулик Катерина	Формування пізнавальних інтересів учнів	
Потапова Алла	на уроках географії	264
Пугач Сергій,	Ігрові методи навчання в географії: переваги	
Коркодим Арсеній	та недоліки	266
Голуб Геннадій,	Форми та методи роботи з формування	
Ляховський Дмитро	лідерських якостей на уроках географії	268
Потапова Алла,	Формування екологічної свідомості школярів	
Солоп Вікторія	на уроках географії	270

СУЧАСНІ ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ, КАРТОГРАФІЧНІ, ГЕОДЕЗИЧНІ ТА ФОТОГРАММЕТРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Серьогін Денис	Перспективи впровадження аналізу видимості у міському середовищі м. Харків	273
-----------------------	---	-----

ДЛЯ НОТАТОК

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)
(українською, англійською, польською, китайською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: *В. Й. Лажнік*
Коректура: *С. О. Пугач*
Обкладинка: *Н. Бринчук*

Підписано до друку 07.11.2024 р. Формат 60x84/16. Папір офс. Гарн. Таймс.
Друк цифровий. Обсяг: 17,75 ум. др. арк., 22,77 обл.-вид. арк.
Наклад 300 пр. Зам. № 164.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року